

Önsöz

1993'ten bu yana...

En eskisi olduğu için önce Paleolitik/Epipaleolitik Çağ (Eski Taş) araştırıldı, envanterlendi ve yayınlandı. Ardından Neolitik (Cıvalı Taş), Kalkolitik (Bakırtaş) ve İlk Tunç Çağı. Bu envanterlerin yanı sıra arkeolojik yerleşmelerin radyokarbon (¹⁴C) tarihleri veri tabanı, Türkiye Mağaralar Envanteri, 4 dilli bir Sözcük Tabanı ve tahribat raporları hazırlandı, sizlerin kullanımına sunuldu.

Bu konvansiyonel yayın türüyle de sınırlı kalınmayıp, tüm veri grupları, 1998 yılından bu yana, Türkçe ve İngilizce olarak, arama, sorgulama yapılabilir formatlarda internet ortamına taşındı (<http://tayproject.org>). Son olarak da arkeolojik yerleşmelerin bilgilerine, veri tabanlarına entegre edilmiş bir Coğrafi Bilgi Sistemi teknolojisi uygulamasıyla, yeni bir boyut kazandırıldı.

Şimdi ise, Anadolu sınırları içindeki 2 bölgenin daha bir döneminin üzerindeki bulutlar dağıldı: Yunan-Roma Dönemi'nde Pisidia-Karia bölgeleri...

Türkiye Arkeolojik Yerleşmeleri – TAY Projesi, 13 yıldır sürdürdüğü çabalarla, arkeolojik ve doğal envanteri, kısaca geçmişimize ait ne varsa araştırmayı, belgelemeyi ve yayınlamayı sürdürüyor.

Niye Yunan-Roma?

Elinizdeki envantere, Protogeometrik Dönem'den Roma İmparatoru Theodosius (MS 378-395) dönemi sonuna kadar devam eden zaman dilimi içinde Pisidia ve Karia bölgelerinde yer alan yerleşmeler bulunmaktadır.

Bu klasöre ve bu dönemle ilgili çalışılmakta olan diğer klasörlere, ilk başta, “Klasik Çağ” isminin konması düşünüldü. Ancak bu ismin Yunan sanatında, özellikle mimari ve heykel alanında gözlenen gelişmelere göre adlandırılmış Klasik Çağ (MÖ 5.-4. yy) ile karışabileceği gözönüne alınarak bundan vazgeçildi. Bu klasörde, Yunan-Roma kültürlerinin Karia ve Pisidia'da egemen olduğu zaman dilimi içerisindeki yerleşmeler ve buluntular incelenmiştir. Dolayısıyla ana başlığın Yunan-Roma olması, Karia ve Pisidia'da sadece Yunan-Roma uygarlıklarının mevcut olduğunu göstermediği gibi, bizim sadece Yunan-Roma arkeolojisine dair buluntuları incelediğimiz anlamına da gelmez. Anadolu'nun

birçok yerinde olduğu gibi bu bölgelerde de, Yunan kolonizasyonu öncesinde ve sonrasında yaşamış farklı halkların var olduğu bilinen bir gerçektir.

Çalışmanın başlangıç aşamasında Pisidia ve Karia bölgelerinin sınırlarını gösteren bir harita oluşturulması gerekmiştir. Coğrafi açıdan bölgelerin sınırlarını gösteren bir harita hazırlamak ise bu çalışmanın kapsamı dışındadır. Bunun nedeni, özellikle Strabon ve diğer Antik Çağ yazarlarının, coğrafi sınırlar konusunda verdikleri bilgilerin sadece belli başlı kentlerle kısıtlanmış olmasıdır. Halbuki envanter, belli başlı kentler haricinde kazı ve yüzey araştırmaları ile saptanmış irili ufaklı birçok yerleşmeyi ve buluntu yerini de (işlik, çiftlik, kale, gözetleme kulesi gibi) kapsar. Dolayısıyla daha kesin bir harita oluşturabilmek için, Roma İmparatoru Diocletianus zamanında yapılan idari düzenlemeler sonucunda ortaya çıkarılmış ve Neu Pauly Ansiklopedisi 1999 tarihli cildi kapsamında yer alan Niehoff'un makalesi ve haritasındaki eyalet sınırı esas olarak alınmıştır [Niehoff 1999:544]. Harita oluşturulduktan sonra, eski ve modern birçok yayında Pisidia ve Karia sınırları içinde gösterilen bazı buluntu yerleri dışarıda bırakılmış; bazı yerler ise bu bölgelere dahil edilmiştir: Büyük Menderes'in kuzeyindeki Nysa, Tralleis, Laodikeia, Kolossai gibi bazı kentler, bu çalışma açısından Karia'nın; Pednelissos ve Termessos da Pisidia'nın sınırları dışındadır. Kullanılan harita ve bize verdiği sınırlara bağlı kalmak adına bu kentler envantere dahil edilmemiştir. Buna karşılık söz konusu sınırlar içinde yer alması nedeniyle, Myus ve bir Ionia kenti olan Miletos'a bağlı Didyma Kutsal Alanı Karia'da; bugünkü Konya il sınırları içerisinde yer alan Ikonion ve Soatra ise Pisidia'da envanter kapsamına alınmıştır.

Eski ismi bilinen buluntu yerlerinin kendi isimleri; eski ismi bilinmeyenler için ise, konumlandıkları yerin günümüzdeki ismi kullanılmıştır. Tüm buluntu yerleri, belli başlıklar (kent, köy, kutsal alan, kale, işlik, çiftlik, tekil buluntu yeri vb.) altında türlere ayrılmıştır. Envanterdeki buluntu yerleri anlatılırken sırasıyla konumu, çevresel özellikleri, tarihçesi, araştırma tarihçesi ve kalıntıları ile ilgili bilgiler verilmiştir. Hakkında kapsamlı bilgi sahibi olduğumuz buluntu yerlerinde, kalıntılara dair bilgiler alt başlıklara ayrılarak sunulmuştur.

Darısı, yıllardaaan beri yoğun çalışmaları süren Pamphilia Bölgesi ile veri çalışmaları başlayan Likya ve Paphlagonia bölgelerinin başına...

Sevgilerimizle...
TAY Projesi Ekibi
Aralık 2006